

het jaarlijks revaccineren van zowel gezonde als chronisch zieke personen van 65 jaar en ouder.

Bespreking

De gedetailleerde huisartsgegevens, geregistreerd zonder wetenschap van de onderhavige vraagstelling, maakten het mogelijk een valide schatting te maken van het (re)vaccinatie-effect, door de mogelijkheid om voor de invloed van comorbiditeit te corrigeren en de afwezigheid van selectiebias. Deze vraagstelling zou

onmogelijk met een gerandomiseerd onderzoek kunnen worden beantwoord. Zoals bij elk observationeel niet-gerandomiseerd onderzoek kan er sprake zijn van rest-confounding, dat houdt in dat andere factoren de bevindingen beïnvloeden. Omdat echter gecorrigeerd is voor een groot aantal aandoeningen is het niet aannemelijk dat het gevonden effect volledig verklaard wordt door meer ziekte en daardoor overlijden in de niet-gevaccineerde referentiegroep.

Intermezzo

Grieprik

Het voorval is zeker 15 jaar geleden, in een kleidorp in Noord-Friesland vlak achter de waddenzeedijk. Ik legde een paar visites af om enkele bejaarden tegen griep te vaccineren. Zo ook bij een bejaarde vrouw van ergens in de zeventig die slecht ter been was. Moeizaam beklom ze haar bed dat in de kamer stond, om de grieprik in ontvangst te nemen.

Tijdens het ritueel vertelde ze dat haar moeder en een zus in de afgelopen jaren waren overleden, zodat ze nu nog alleen met haar vader van 98 in dit huisje woonde. Vader was nu even buiten, wat aan het rommelen.

Even later kwam hij toch binnen. Hij oogde nog verrassend kwiek, in ieder geval veel fitter dan zijn artrotische dochter. Hoewel hij niet op de lijst stond voor de grieprik, bedacht ik dat hij

daar op grond van zijn leeftijd wel voor in aanmerking kwam. 'Moet u niet ook een prik?', begon ik hem dus te polsen. 'Aan mijn lijf geen polonaise, dokter. Die moderne griep daar lach ik om. Ik heb de Spaanse griep van 1918 nog meegemaakt. Dat was pas een griep. Wie die heeft overleefd, is heus wel tegen de huidige griepjes opgewassen.'

Geheel tegen mijn gewoonte in, gaf ik me meteen gewonnen. Gegeven zijn respectabele leeftijd was bescheidenheid op zijn plaats. Ter plekke besloot ik dat de adviezen van de Gezondheidsraad inzake leeftijds vaccinatie niet op 98-jarigen die de Spaanse griep hadden overleefd, betrekking hadden.

Tjerk Wiersma

Uit de eerste jaargang

ROVICEE
**Rozebottel-
frambozensiroop**

een geheel *nieuwe* vruchtensiroop
met een zeer hoog gehalte aan natuurlijk vitamine C

Bevat: 45 % natuurlijk vruchtensap (ingedikt): rozebottel, frambozen, bessen en tomaten, 64 % suikers: saccharose en invertsuiker en minstens 250 mg vitamine C per 100 cm³ (bij flessen).

Samengesteld door prof. dr. ir. P. Schoorl

Wordt wegens de voortreffelijke smaak gaarne genomen door babies (3 tot 5 theelepels onverdund per dag is 20-35 mg vitamine C), als ook door grotere kinderen en volwassenen (met 3 à 4 delen water verdund).

Rovicee is in elke goede levensmiddelenzaak verkrijgbaar.

Recter's Fabrieken N.V. - Veenendaal

Huisarts Wet 1958;1:172.